

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

kirsi.paivansalo@stm.fi

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI AIKUISKOULUTUSETUUKSISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt (lausuntopyyntö 30.9.2019, STM064:00/2019) määrättyiltä tahoilta lausuntoa otsikkoasiassa. Asian tärkeyden takia myös Keskuskauppakamari haluaa lausua asiasta. Keskuskauppakamarin lausunnon pääkohdat ovat seuraavat:

- Keskuskauppakamari pitää esitettyjä muutoksia kannatettavina.
- Uudistuksen toteuttaminen kustannusneutraalisti on järkevää.
- Opintosuoritusvaatimukseen siirtyminen on nykyistä opintojen keston ja työstä poissaoloon perustuvaa mallia parempi.
- Opintosuoritusvaatimusten eriyttäminen täysipäiväisesti ja osa-aikaisesti opiskeleville on järkevää.
- Tukikuukausien kulumiseen liittyvä muutos on kannatettava ja mahdollistaa pidempikestoisen osaamisen kehittämisen työnteon ohessa.
- Hakemismenettelyn muuttaminen kuukausittaiseen jälkikäteiseen hakemiseen perustuvaksi on hyvä muutos.
- Hakuprosessin on oltava samanlainen riippumatta siitä, opiskeleeko täysipäiväisesti vai osa-aikaisesti.
- Yrittäjien aikuiskoulutustuen on oltava ehdoiltaan ja hakuprosessiltaan mahdollisimman lähellä palkansaajan aikuiskoulutustukea.
- Työllisyysrahaston kyvystä käsitellä hakemuksia sujuvasti on huolehdittava.

Tarkemmat perustelut

Keskuskauppakamari pitää esitettyjä muutoksia kannatettavina. Tavoite työnteon ohessa tapahtuvan osa-aikaisen opiskelun mahdollistamisesta nykyistä paremmin on tärkeä. Esitetyt muutokset edistävät työnteon ja opiskelun yhteensovittamista entistä joustavamman aikuiskoulutustuen avulla. Muutokset edistävät jatkuvaa oppimista ja turvaavat sitä kautta yrityksille osaavan työvoiman saantia.

Uudistuksen toteuttaminen kustannusneutraalisti on järkevää, koska yrityksiin kohdistuvaa maksupainetta ei ole syytä kasvattaa. Tätä tukee korvausprosentin laskeminen 45 prosentista 42 prosenttiin ja taitekohdan madaltaminen 105 kertaisesta perusosan suuruudesta 95 kertaiseen perusosan suuruuteen. On kuitenkin huomioitava, että tuleviin kustannuksiin liittyy merkittävää epävarmuutta, koska käyttäytymisen muutoksien arvioita voidaan pitää varsin epävarmoina.

Opintojen keston ja työstä poissaoloon liittyvästä rajasta luopuminen ja siirtyminen opintosuoritusvaatimukseen on järkevä ja kannustaa opiskeluun työnteon ohessa.

Opintosuoritusvaatimuksen eriyttäminen 2 tai 4 opinto- tai osaamispisteeseen tukikuukautta kohti riippuen siitä, onko tukikuukauden aikainen tulojen alenema enintään 50 prosenttia tai sen yli, on hyvä muutos.

Pidempiaikaisen työn ohessa tapahtuvan opiskelun mahdollistaminen muuttamalla tukikuukausien kulumiseen liittyviä määräyksiä on kannatettava. Kun tulojen alenema on enintään 50 prosenttia tukikuukauden aikana, kuluu opiskelijalta vain puolikas tukikuukausi ja hän on oikeutettu maksimissaan 30 tukikuukauteen nykyisen 15 tukikuukauden maksimikeston sijaan. Tämä mahdollistaa nykyistä paremmin pitkäjänteisen osaamisen kehittämisen työnteon ohessa.

Palkansaajan aikuiskoulutustuen hakemismenettelyn muuttaminen kuukausittaiseen jälkikäteiseen hakemiseen perustuvaksi on kannatettava ja mahdollistaa nykyistä huomattavasti paremmin tukikuukauden aikaisten tulojen huomioimisen tuen määrässä. Uudistus tulee kuitenkin lisäämään Työllisyysrahastolle tulevien aikuiskoulutustukihakemusten määrää moninkertaiseksi. Tästä syystä hakuprosessia on pyrittävä automatisoimaan mahdollisimman paljon. Hakijan kannalta on olennaista turvata nopea ja sujuva hakemusten käsittely.

On tärkeää, että hakuprosessi on samanlainen riippumatta siitä, opiskeleeko täysipäiväisesti vai osa-aikaisesti. On myös tärkeää, että henkilö voi saada ennakkoon tiedon tuen saamisen edellytysten täyttymisestä ja tuen perusteena olevan palkan määrästä. Yrittäjän aikuiskoulutustuen on oltava ehdoiltaan ja hakuprosessiltaan mahdollisimman lähellä palkansaajan aikuiskoulutustukea.

On selvää, että Työllisyysrahaston työt lisääntyvät siirtymävaiheessa, koska tukia myönnetään ja maksetaan kahdella eri tavalla siirtymäkauden ajan. Samalla aikuiskoulutustuen uudistus vaatii merkittäviä tietojärjestelmiin kohdistuvia uudistuksia. Siirtymävaiheessa on tärkeä turvata tietojärjestelmien toimivuus ja hakijan kannalta sujuva hakuprosessi.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Anne Horttanainen
varatoimitusjohtaja

Lisätietoja:
Mikko Valtonen
osaamisasiantuntija
puh. 040 867 8250
mikko.valtonen@chamber.fi